

**KAJAANIN KAUPUNGIN
KOULUTUSLIIKELAITOS
TILINPÄÄTÖS 2023**

Sisällys

1. Toimintakertomus	3
1.1 Liikelaitoksen johtajan katsaus	3
1.2 Liikelaitoksen hallinto	3
1.3 Taloudellinen kehitys.....	6
1.4. Olennaiset tapahtumat	7
1.5. Liikelaitoksen henkilöstö	8
1.6. Ympäristöasiat	9
1.7. Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät sekä muut toiminnan kehittymiseen vaikuttavat seikat....	9
2. Talousarvion toteutusvertailu.....	10
2.1 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen.....	10
2.2 Riskienhallinta	13
2.3 Sisäinen valvonta	14
2.4 Talousarvion toteuma, tuloslaskelma ja investointiosa.....	16
3. Tilinpäätöslaskelmat	17
3.1. Tuloslaskelma	17
3.2. Rahoituslaskelma.....	18
3.3 Tase	19
3.4 Tilikauden tuloksen käsittelyt	20
4. Tilinpäätöksen liitetiedot	20
4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	20
4.2. Tuloslaskelman liitetiedot.....	21
4.3. Taseen liitetiedot.....	22
4.3.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot.....	22
4.3.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	23
4.4 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	24
4.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot.....	24
4.6 Toimeksiantojen pääomat.....	24
5. Kirjanpitokirjat ja tositelajit	25
6. Tilinpäätöksen allekirjoitus.....	30

1. Toimintakertomus

1.1 Liikelaitoksen johtajan katsaus

Vuosi 2023 oli Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitoksessa monipuolinen ja työntäyteinen. Toteutimme ja tuotimme toisen asteen koulutuksen tehtäviä, kuten yleis- ja ammattisivistystä, kansainvälisyyttä, jatkuvaan oppimista ja työelämän kehittämistä, tarvelähtöisesti ja tehokkaasti. Saavutimme pääsääntöisesti koulutusliikelaitokselle asetetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet.

Oppilaitoksemme – Kainuun ammattiopisto, KAO ja Kajaanin lukio – ovat yhteisöjä, joissa on hyvä oppia ja kasvaa sekä työskennellä toimintaympäristön lähellä ja kaukana tapahtuvista muutoksista huolimatta. Keskeisinä tekijöinä tässä ovat opetus- ja tukipalveluhenkilöstömme osaaminen ja sitoutuminen työhönsä. Meille on yhteisesti merkityksellistä se, että jokainen opiskelija voi olla osaaja, jos saa oppia omista lähtökohdistaan. Vuoden aikana KAO:sta valmistui 1080 koko tutkinnon suorittanutta ammattilaista ja lisäksi 171 suoritti tutkinnon osan tai osia. Kajaanin lukiosta sai valkolakinsa 170 ylioppilasta, joista 12 suoritti myös ammatillisen perustutkinnon.

Taloudellinen tilanteemme on hyvä. Tämä mahdollistaa osaltaan tarvittavat toiminnalliset ja rakenteelliset muutokset niin, että voimme vastata opiskelijoiden ja elinkeinoelämän muuttuviin osaamisen kehittämisen tarpeisiin sekä tukea hyvinvoinnin ja elinvoiman rakentamista kaikkialla toiminta-alueellamme. Perusta tuleville vuosille on tukeva, vaikka julkisessa taloudessa on haasteita.

Oppilaitostemme toiminta vahvistui entisestään vuoden aikana. Muun muassa ammatillisen koulutuksen työelämäyhteistyö laajeni, kun Toyota Auto Finland Oy:n tutkintojen järjestäminen siirtyi Kajaanin kaupungille 1.1.2023 opetus- ja kulttuuriministeriö muutti Kajaanin kaupungin ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupaa. Kajaanin lukio osallistui puolestaan laadunhallinnan Verkostosta laatua seutulukioihin -hankkeeseen, jonka avulla otetaan käyttöön lukiokoulutuksen laatustrategia ja jatkuvan parantamisen toimintamalli. Laadunhallinta muodostaa näin yhteisen pohjan toisen asteen koulutuksen laadukkaalle järjestämiselle.

Päivitimme strategiamme henkilöstölle ja johtokunnalle suunnatun kyselyn tulosten ja yhteisten käsittelyjen perusteella vuosille 2024-2026. Toimintaympäristön muutokset ja tarpeet, hallitusohjelman vaikutukset koulutuksen järjestämiseen, Kajaanin kaupungin uusi strategia sekä tulevaisuuden kuvat ja kehityssuunnat vaikuttivat päivitystarpeeseen. Perustehtävämme on olla oppimisen, osaamisen ja sivistyksen mahdollistaja. Visiomme mukaan olemme vastuullisen tulevaisuuden tekijä. Strategiset tavoitteemme ovat: osaavat opiskelijat ja kehittyvä työelämä, opiskelija- ja asiakaslähtöinen toiminta ja pedagogiikka sekä hyvinvoiva ja uudistuva yhteisö. Strategiaprosessi rakensi yhteistä ymmärrystämme sekä edisti yhteistyötämme. Päivittämisen tavoitteena oli yhtenäisen ja yhdessä sovitun toimintakulttuurin vahvistaminen sekä organisaatorakenteen ja johtamisjärjestelmän perustan luominen, mikä tukee toimintakulttuurin ja arvojen toteutumista. Tavoitteena oli myös ulkoisen kilpailukyvyyn ja sisäisen suorituskyvyn vahvistaminen. Toimeenpano etenee arkeen vuoden 2024 alusta alkaen tukien toisen asteen koulutuksen järjestämistä yhteiseksi hyväksi.

Kiitän henkilöstöä merkittävästä työpanoksesta toisen asteen koulutuksen hyväksi sekä työelämän toimijoita ja sidosryhmiä hyvästä ja tulevaan suuntaavasta yhteistyöstä!

Anni Miettunen
johtaja
Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos

1.2 Liikelaitoksen hallinto

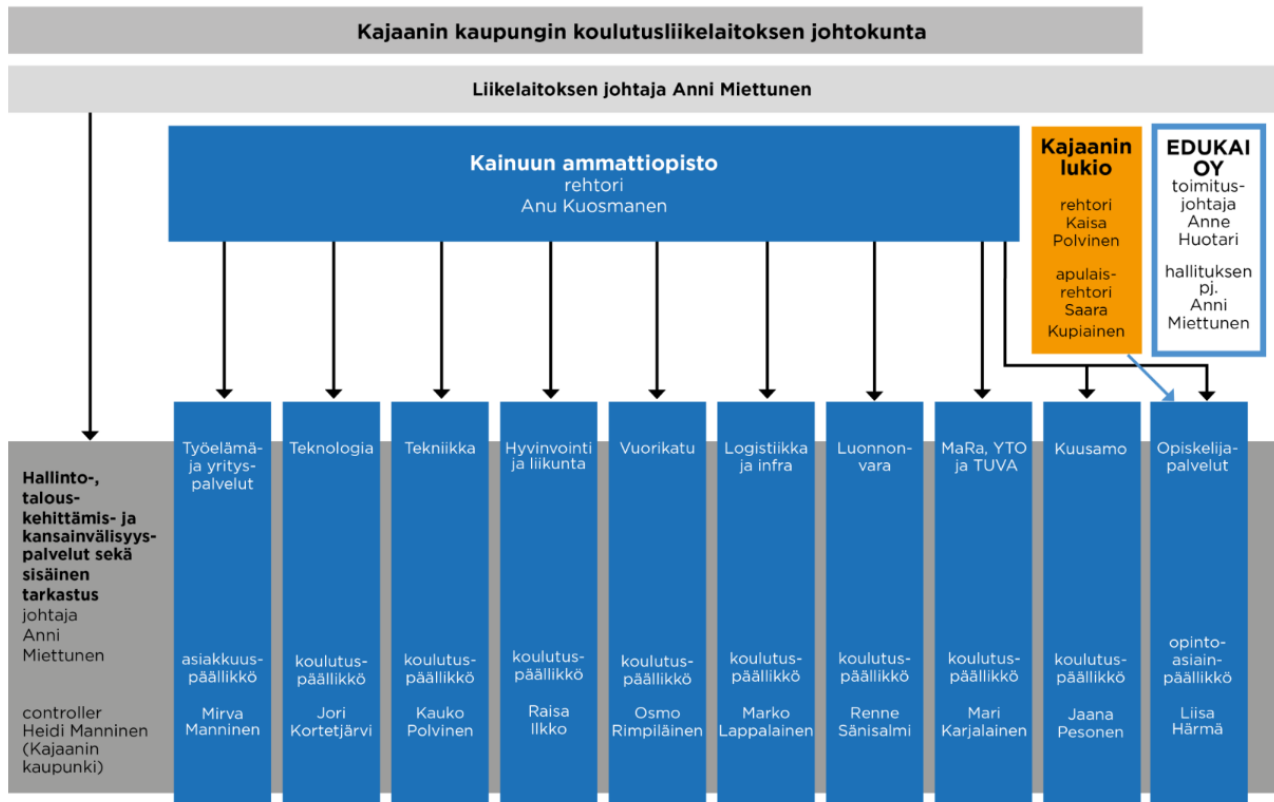
Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos kuuluu kaupungin konserniin. Kajaanin kaupunki vastaa järjestämislupansa mukaisesti ammatillisen ja lukiokoulutuksen organisoinnista omalla alueellaan, koulutuksen suuntaamisesta Kainuun ja Koillismaan (Kuusamo) elinkeino- ja työelämän tarpeisiin. Kajaanin kaupunki päättää siitä, millaisia oppilaitoksia tai toimipisteitä se ylläpitää.

Kajaanin kaupungin hallintosäännön mukaan koulutusliikelaitos hoitaa ja vastaa toisen asteen koulutuksen lainsäädännössä ja järjestämislopapääteksissä koulutuksen järjestäjälle sekä kuntalaissa kunnallisille liikelaitoksille määrätystä tehtävistä.

Kajaanin kaupunki ylläpitää koulutuksenjärjestäjänä kahta oppilaitosta, jotka ovat koulutusliikelaitoksen tulosalueita. Kajaanin lukio toteuttaa lukiokoulutusta ja Kainuun ammattiopisto ammatillista koulutusta. Kainuun ammattiopiston toimipaikat ovat Kajaaniin lisäksi Kuusamossa, Vantaalla ja Vuokatissa.

Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitoksen organisaatio 1.8.2023

Kuva: Koulutusliikelaitoksen organisaatio 1.8.2023.

Esihenkilömuutokset vuonna 2023

- Anni Miettunen, Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitoksen johtaja 1.3.2023 alkaen
- Kuosmanen Anu, Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitoksen vt. johtaja 1.9.2022-28.2.2023
- Raisa Ilkko, Kainuun ammattiopiston vs. rehtori 1.9.2022-28.2.2023
- Kuosmanen Anu, Kainuun ammattiopiston rehtori 1.3.2023 alkaen
- Jaana Kilpelänaho, Kajaanin lukion rehtori 1.1. - 31.7.2023
- Kaisa Polvinen, Kajaanin lukion vs. rehtori 1.8.2023 alkaen
- Kaisa Polvinen, Kajaanin lukion apulaisrehtori 1.1. - 31.7.2023
- Saara Kupiainen, Kajaanin lukion apulaisrehtori 1.8.2023 alkaen

Johtokunta

Liikelaitoksen yleistä hallintoa ja taloutta johtaa kaupunginhallituksen alaisena toimiva johtokunta. Johtokunta edistää, ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa. Johtokunta vastaa liikelaitoksen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Johtokunta valvoo liikelaitoksen etua. Esittelijänä toimii liikelaitoksen johtaja tai hänen

estyneenä ollessa hänen tehtävään määräämänsä henkilö. Johtokunnassa on edustajat myös Kuusamosta, Kuhmosta/Suomussalmelta. Liikelaitoksen johdon muodostavat johtokunta, liikelaitoksen johtaja ja tulosalueiden johtajat/rehtorit (lukio ja ammatillinen koulutus).

Vaalikauden 2021-2023 johtokunnan jäsenet

Johtokunnan jäsenistä ja heidän henkilökohtaisista varajäsenistään kuusi (6) nimeää Kajaanin kaupunki, kaksi (2) Kuusamon kunta ja yhden (1) yhdessä Kuhmo ja Suomussalmi, jotka vaihtavat varsinaisen ja varajäsenen paikkoja toimikauden vaihtuessa.

Kajaanin kaupunginhallituksen päätöksellä 28.9.2021 § 215 vaalikaudella 2021-2023 toimii seuraavista jäsenistä ja varajäsenistä koostuva johtokunta.

Varsinaiset jäsenet	Varajäsenet
Raimo Tornberg, pj (Kajaani)	Mika Heikkinen (Kajaani)
Anne Koski-Heikkinen, varapj (Kuusamo)	Tomi Meriläinen (Kuusamo)
Elina Kempainen (Kuusamo)	Hannu Ervasti (Kuusamo)
Valtteri Arffman (Kajaani)	Jyrki Lesonen (Kajaani)
Piritta Korhonen (Kajaani)	Peppiina Hakkarainen (Kajaani)
Juho Leinonen (Kajaani)	Jaakko Perhovaara (Kajaani)
Pirra Keränen (Kajaani)	Leena Törrö (Kajaani)
Johanna Saarivaara (Kajaani)	Senni Kela (Kajaani)
Mikko Polvinen (Kuhmo)	Terttu Huttu-Juntunen (Suomussalmi)
Minna Keränen, henkilöstön edustaja (Kajaani)	Eira Piipponen (Kajaani)
Auli Halonen, kh:n edustaja (Kajaani)	

Johtokunta kokoontui kolme (3) kertaa kevään 2023 aikana.

Vaalikauden 2023-2025 johtokunnan jäsenet

Kajaanin kaupunginhallituksen päätöksellä 20.06.2023 § 134 vaalikaudella 2023-2025 toimii seuraavista jäsenistä ja varajäsenistä koostuva johtokunta.

Varsinaiset jäsenet	Varajäsenet
Raimo Tornberg, pj (Kajaani)	Paavo Niemelä (Kajaani)
Anne Koski-Heikkinen, varapj (Kuusamo)	Tomi Meriläinen (Kuusamo)
Elina Kempainen (Kuusamo)	Hannu Ervasti (Kuusamo)
Valtteri Arffman (Kajaani)	Jyrki Lesonen (Kajaani)
Piritta Korhonen (Kajaani)	Peppiina Hakkarainen (Kajaani)
Juho Leinonen (Kajaani)	Jaakko Perhovaara (Kajaani)
Pirra Keränen (Kajaani)	Leena Törrö (Kajaani)
Johanna Saarivaara (Kajaani)	Senni Kela (Kajaani)
Terttu Huttu-Juntunen (Suomussalmi)	Tuomas Huotari (Kuhmo)
Minna Keränen, henkilöstön edustaja (Kajaani)	Eira Piipponen (Kajaani)
Auli Halonen, kh:n edustaja (Kajaani)	

Johtokunta kokoontui neljä (4) kertaa syksyn 2023 aikana.

1.3 Taloudellinen kehitys

Koulutusliikelaitoksen tilinpäätöksen mukainen tilikauden ylijäämä on 948 989,64 €.

Koulutusliikelaitoksen saamat valtionosuudet olivat suurin tuloerä, 33,9 M€. Ammatillisen koulutuksen rahoitusta jaetaan erillisillä lisärahoitushauilla pitkin vuotta. Vuonna 2023 KAO sai kahdesta erillisestä lisärahausta yhteensä 307 442 €. Ensimmäisessä lisäsuoritepäätöksessä KAO sai perusrahoituksen harkinnanvaraista korotusta oppisopimuskoulutuksen koulutuskorvauksen uudistamisen kokeiluun 85 472 €. Toisessa lisäsuoritepäätöksessä KAO:lle myönnettiin tavoitteellisia opiskelijavuusia lisää yhteensä 31 opiskelijavuotta, 218 970 € ja harkinnanvaraista korotusta oppivelvollisten matkakorvauksiin 3 000 €, yhteensä 221 970 €. KAO:n valtionosuudet olivat yhteensä 29,8 M€. KAO:n valtionosuus kasvoi edelliseen vuoteen noin 1,2 M€ (+4,2 %). Lukion lopullinen valtionosuuskertymä oli 4,1 M€. Lukion valtionosuus kasvoi edellisestä vuodesta 6,5 %, n. 253 000 €. Talousarvioon tehtiin keväällä 2023 talousarviomuutos eli noin 1,4 M€:n lisäys valtionosuuksiin vastaamaan OKM:n joulukuun 2022 mukaista valtionosuuspäätöstä vuodelle 2023. Kulupuolelle ei tehty vastaavasti talousarviolisäyksiä/muutoksia.

Liikelaitoksen liikevaihto 7,0 M€ sisältää erilaisia myyntituottoja sekä suurimpana koulutusliikelaitoksen sisäiset tukipalvelujen vyörytystulot 5,0 M€. Liikevaihdon ulkoiset tuotot olivat yhteensä 1,95 M €, kasvua edelliseen vuoteen 1,5 %. Muiden tuottojen toteuma sisältää pääosin hanketuloja, avustuksia ja tukia, sekä muita pienempiä toimintatuottoja. Niiden kokonaistoteuma oli 1,6 M € ja laskivat 5,8 % edelliseen vuoteen verrattuna. Hanketuet ja avustukset laskivat n. 11 %.

Liikelaitoksen kustannuksista aine- ja tarvikeostot olivat 2,3 M€, kasvua edelliseen vuoteen 14,7 %. Kasvu kohdistui muun muassa opetusmateriaalihankintoihin. Palvelujen ostot kasvoivat vuoteen 2022 verrattuna 7,6 %. Kasvua oli muun muassa opetuspalveluissa, majoitus- ja ravitsemispalveluissa, ateriakorvauksissa, työterveyshuollon kustannuksissa ja koulutuskorvauksissa. Palvelujen ostojen toteuma oli 11,0 M€, joista koulutusliikelaitoksen sisäiset tukipalvelujen vyörytysmenot 5,0 M€. Tukipalvelujen vyörytyskustannukset pysyivät lähes samalla tasolla kuin vuonna 2022.

Henkilöstökulujen osalta koulutusliikelaitoksen talousarvioon oli varattu 21,4 M€. Henkilöstökulut olivat 21,7 M€. Henkilöstömenot kokonaisuudessaan kasvoivat 7,1 % edelliseen vuoteen verrattuna. Henkilötyövuosia (HTV2) kertyi 335,8. Kunta-alan palkkojen sopimuskorotukset toteutettiin yleiskorotuksilla 2,2 %, paikallisella järjestelyerällä ja kehittämisohjelmaerällä (paikallinen erä) 1.6.2023 sekä kertaerällä 30.6.2023.

Liiketoiminnan muut kulut olivat yhteensä noin 6,0 M€, josta suurin osuus ovat vuokratulot (toimitilat, leasingit ja muut vuokrat 97 %). Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat maltillisesti edelliseen vuoteen verrattuna + 1,6 %. Toimitilojen vuokratulokustannukset ovat kasvoivat edellisestä vuodesta 5,4 %. Leasinglaitteiden vuokratulokustannukset ovat kasvaneet edelliseen vuoteen verrattuna 8 %.

Koulutusliikelaitoksen poistojen määrä on pienentynyt edelliseen vuoteen verrattuna 4,4 %. Poistot ja arvonalentumiset olivat n. 1,0 M€. Käyttöomaisuudesta alaskirjattiin vuoden lopussa pieniä käyttöomaisuuskohteita, yhteensä 20 539 €. Kuluneen vuoden osalta investoinnit toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti (TA 665,1 t.€, TOT 664,1 t.€).

Liikelaitoksen varsinaisen toiminnan tulos on noin 564 822 € ylijäämäinen. Liikelaitoksen kehittämisrahastoa käytettiin investointimenoihin vuoden aikana 655 592 euroa. Poistoero ja rahastonvähennykskirjaukset ovat tulosvaikutukseltaan yhteensä 402 395 €.

Vuoden 2024 varsinaisen rahoituspäätös julkaistiin joulukuussa 2023. Sekä Kainuun ammattiopiston että lukion rahoitus kasvaa vuoteen 2023 verrattuna. Tulevan vuoden aikana tehtävät ammatillisen koulutuksen lisärahoituspäätökset voivat vielä parantaa tilannetta, mutta riskinä on jo useamman vuoden ajan nähty kelluva rahoitusjärjestelmä ja mahdolliset merkittävätkin erot varainhoitovuosien välisessä rahoituksessa.

1.4. Olennaiset tapahtumat

Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos

Strategian päivitys

Strategian päivitysprosessi toukokuusta 2023 alkaen on rakentanut yhteistä ymmärrystä sekä tukenut yhteistyötä ja toisen asteen koulutusten perustehtäviä. Esimerkiksi opetus- ja tukipalveluhenkilöstölle on yhteisesti merkityksellistä se, että opiskelijalla on mahdollisuus oppia omista lähtökohdistaan, jonka mahdollistamiseen keskitymme yhdessä.

Strategia on päivitetty henkilöstölle ja johtokunnalle suunnatun kyselyn tulosten ja yhteisten käsittelyjen perusteella vuosille 2024-2026:

- Perustehtävä: Oppimisen, osaamisen ja sivistyksen mahdollistaja
- Visio: Vastuullisen tulevaisuuden tekijä
- Kolme strategista tavoitetta: Osaavat opiskelijat ja kehittyvä työelämä, opiskelija- ja asiakaslähtöinen toiminta ja pedagogiikka sekä hyvinvoiva ja uudistuva yhteisö.

Päivittämisessä on otettu huomioon kyselyn tulosten ohella toimintaympäristön muutokset ja tarpeet ennakoivalla otteella, uuden hallitusohjelman vaikutukset koulutuksen järjestämiseen sekä erilaiset ja yhtä mahdolliset tulevaisuuden kuvat ja kehityssuunnat. Päivittämisen tavoitteena on ollut yhtenäisen ja yhdessä sovitun toimintakulttuurin vahvistaminen sekä organisaatorakenteen perustan luominen, mikä tukee toimintakulttuurin toteutumista. Tavoitteena on ollut myös ulkoisen kilpailukyvyyn ja sisäisen suorituskyvyyn vahvistaminen. Strategian toimeenpano etenee arjeksi vuoden 2024 alusta alkaen.

Muita olennaisia tapahtumia

- Opetus- ja kulttuuriministeriö muutti 1.1.2023 alkaen Kajaanin kaupungin ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupaa siten, että vähimmäisopiskelijavuosimäärään lisätään 35 vähimmäisopiskelijavuotta, ja samalla Toyota Auto Finland Oy:n tutkintojen järjestäminen siirtyi jatkossa Kajaanin kaupungille.
- Osana kaupunkikonsernia osallistuttiin Positiivinen organisaatio -työyhteisökyselyyn lokakuussa 2023.
- Henkilöstön hyvinvointi- ja virkistyspäivä järjestettiin Vuokatin urheiluopistolla 19.10.2023.
- Keväällä aloitettiin oppilaitosturvallisuuden hallinnan ja ohjeiden päivittäminen ja kehittäminen yhteisen ymmärryksen rakentamisella ja nykytilan selvittämisellä. Työ jatkuu kevään 2024 ajan tarvittavien dokumenttien päivittämisellä, toimintatapojen kehittämisellä ja yhteisen osaamisen vahvistamisella.

Kajaanin lukio

- Lukion rehtori Jaana Kilpelänaho jäi virkavapaalle 1.8.2023 alkaen, vs. rehtorina toimi Kaisa Polvinen ja apulaisrehtorina Saara Kupiainen.
- Opiskelijoita osallistui MAOL:n kansallisiin neljän tieteen kisojen kilpailuihin.
- Opiskelijoita tutustui Euroopan hiukkasfysiikan tutkimuskeskus CERN:iin lokakuussa.
- Lukio on osallistunut laadunhallinnan Verkostosta laatua seutulukioihin -hankkeeseen, jonka avulla otetaan käyttöön lukiokoulutuksen laatustrategia ja jatkuvan parantamisen toimintamalli. Hanke jatkuu vuoden 2024 puolelle.

Kainuun ammattiopisto, KAO

- Opiskelijat osallistuivat Taitaja-semifinaaleihin ja finaaleihin sekä Uskalla Yrittää -finaaliin. Opiskelijoita ja henkilökuntaa osallistui SakuStars ja Saku ry:n kisoihin. Osallistumiset ovat tuottaneet menestystä ja mitalisijoja.
- Syksyllä alkoi Kajaanissa uusi tutkintokoulutukseen valmentava koulutus eli TUVU-koulutus ukrainalaisille ja Kuusamossa Selkotuva-koulutus eri kansallisuuksia edustaville opiskelijoille.

- Opiskelijoita ja henkilökuntaa osallistui monialaisesti erilaisten tapahtumisen järjestämiseen, kuten Kuusamossa järjestetyn Ruka Nordic tapahtuman 24-26.11.2023 järjestelyihin
- Kuhmon Taitotehdas-toimintamalli vakiintui ja opintoja suoritti 20-30 opiskelijaa kymmenessä eri ammatillisessa tutkinnossa.
- Oppisopimuskoulutusyhteistyö jatkui Terrafame Oy:n kanssa uudella aloittavalla ryhmällä. Tähän mennessä yritykseen on koulutettu oppisopimuksella vuosina 2020-2023 yli 100 prosessialan ammattilaista.

1.5. Liikelaitoksen henkilöstö

Kajaanin koulutusliikelaitoksen henkilöstövahvuus vuonna 2023 oli yhteensä 335,8 (v. 2022 326,3). Henkilötyövuosi HTV2 nousi edelliseen vuoteen verrattuna 9,5 HTV2:ta.

Palvelussuhteiden määrä 31.12.2023 tilanteen mukaan oli 353 (351 hlöä v. 2022). Palvelussuhteiden määrä on vaihdellut kuukausittain, minimissään 338 henkilöä ja maksimissaan 364 henkilöä. Koulutusliikelaitoksen henkilöstöstä työskenteli 31.12.2023 toistaiseksi voimassa olevassa palvelussuhteessa 272,1 henkilöä (81 %), määräaikaisessa palvelussuhteessa 60 henkilöä (10 %). Virkasuhteessa työskenteli 279 ja työsuhteessa 74 henkilöä. Palvelussuhteista 314 oli kooaikaista, 33 osa-aikaista ja 6 sivutoimista. Koulutusliikelaitoksessa työskenteli 166 miestä (47 %) ja 187 naista (53 %). Henkilöstön keski-ikä oli 50,0 vuotta (49,9 vuotta v. 2022). KVTES työehtosopimusalan piirissä työskenteli 73 henkilöä, Teknisessä 2 ja OVTES:n sopimusallalla 278 henkilöä.

Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma oli 17,6 M€ ja henkilöstökulut henkilösivukuluineen yhteensä 21,7 M€ (20,26 M€ v. 2022). Poissaolot palkattomien yksityisasioiden vuoksi laski 230 työpäivästä 59 työpäivään vuonna 2023. Vuoden aikana eläkkeelle siirtyi 8 henkilöä. Pääsääntöisesti tilalle on palkattu uusia työntekijöitä, ja tehtäväkuvia on uudistettu tarpeen mukaisesti.

Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitoksen koulutuspäiviä kertyi yhteensä 627 kalenteripäivää (353 päivää v. 2022). Osaamisen kehittämisen kokonaiskustannukset olivat 210 399 € (133 323 euroa v. 2022). KAO:n henkilöstöä on osallistunut sisäisiin koulutuksiin ja yhteistyökumppaneiden toteuttamiin koulutuksiin, joiden teemoina ovat olleet ajankohdittaiset oppilaitoksen toimintaa ja ammatillista koulutusta koskevat asiat. Vuonna 2023 sisäisesti järjestetyt koulutukset ovat käsitelleet mm. opiskelijoiden henkilökohtaistamista ja omaohjaajana toimimista. Yhteistyökumppaneiden toteuttamissa koulutuksissa osaamisen kehittämisen teemoja olivat mm. opiskelijoiden tukimuotojen toteuttaminen, tekijänoikeudet ja jätelain uudistuminen. Vuonna 2023 suoritettiin myös digiope-erikoistumisopintoja ja neuropsykiatrisen valmennuksen opintoja. KAO:n henkilöstöä on osallistunut lisäksi työssä tarvittaviin kortti- ja passikoulutuksiin, ensiapukoulutuksiin ja muihin käytännön opetusasioihin liittyviin ja alakohtaisiin substanssikoulutuksiin. Lukion johtoryhmä jatkoi Positiivinen johtaminen -valmennusta ja koko lukion henkilöstö osallistui Positiivinen organisaatio -koulutukseen. Lisäksi lukion henkilöstö on osallistunut oman alansa koulutuksiin sekä tekoälykoulutukseen. Lukio on mukana Verkostosta laatua seutulukioihin -hankkeessa, jonka kautta osa henkilöstöstä on ollut mukana lukion laadun kehittämisen koulutuksissa. Henkilöstö on myös kehittänyt omaehtoisesti osaamistaan mm. pedagogisilla koulutuksilla ja muilla alaansa kuuluvilla erikostumiskoulutuksilla. Henkilöstön omaehtoista koulutusta on tuettu kaupungin ohjeistuksen mukaisesti.

Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitoksessa huolehditaan hyvin lakisääteisestä työhyvinvointi- ja työsuojelutoiminnasta sekä tuetaan omaehtoista työhyvinvointia monipuolisesti. Sairauspoissaolotyöpäivien määrä väheni ollen nyt keskimäärin 6,5 työpäivää/HTV (2022 8,1 tpv/HTV; 2021 3,9 tp/HTV). Työpäivissä mitattuna sairauspoissaolot laskivat 18 % (v. 2023; 2166 tp, v. 2022; 2649 tp) ja sairauslomien palkkakustannukset laskivat 15 471 €, noin 14 % (v. 2023; 322 908 €/v; v. 2022; 374 379 €/v). Työhyvinvointia on tuettu henkilöstökerhon toimintojen avulla sekä liikunta- ja kulttuurietu ePassilla. Henkilöstöllä on mahdollisuus käyttää myös työnantajan liikuntatiloja harrastus- ja virkistyskäyttöön. Henkilöstö osallistuu keväällä ja syksyllä hyvinvointi- ja virkistysiltapäiviin. Poikkeuksena tästä järjestettiin 19.10.2023 koko henkilöstön yhteinen hyvinvointi- ja virkistyspäivä. Koulutusliikelaitoksessa tehdään jatkuvaa yhteistyötä työterveyshuollon kanssa sairauspoissaolojen ennaltaehkäisemiseksi ja ennaltaehkäisyn kehittämiseksi.

1.6. Ympäristöasiat

Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos

Koulutusliikelaitoksen toiminta perustuu kestäväan kehitykseen, mikä luo pohjan taloudelliselle, tehokkaalle ja vaikuttavalle toiminnalle opetuksessa, työelämäyhteistyössä ja tukipalveluissa. Strategian päivityksessä muotoiltu visio - vastuullisen tulevaisuuden tekijä - viitoittaa kestäväan kehityksen mukaista toimintaa pitkällä aikavälillä.

Kajaanin lukio

- Lukio on valmistautunut Okka-säätiön kestäväan kehityksen sertifiointiin. Henkilöstö on tehnyt toiminnan arviointia, jonka pohjalta on tehty kestäväan kehityksen kehittämissuunnitelma. Suunnitelma lähetetään Okka-säätiölle keväällä 2024, minkä jälkeen valmistaudutaan ulkoiseen auditointiin ja sertifiointiin. Auditointi ja sertifiointi pyritään toteuttamaan vuonna 2024.
- Kestäväan kehityksen teemoja käsitellään jatkuvasti eri oppiaineissa, ja Kajaanin lukio tekee sidosryhmäyhteistyötä kestäväan kehityksen osalta muun muassa Kajaanin Mamsellin kanssa. Lukiolla on kestäväan kehityksen tiimi. Lisäksi syksystä 2023 lähtien toiminut yhteisöohjaaja järjestää opiskelijoille kestäväan kehityksen mukaista toimintaa.

Kainuun ammattiopisto, KAO

- Kestäväan tulevaisuuden ammattilaiset, KESTU-hanke saatiin päätökseen.
- Vuosittaiset kestäväan kehityksen teemaviikot vakiintuivat osaksi toimintaa.
- Osaamisen kehittämiseen liittyen henkilöstölle tarjotaan jatkossa mahdollisuus suorittaa Ammattilaisen kädensijälki -verkkoalustalla Johdanto kestäväan kehitykseen -verkkokurssi.
- Tieto- ja viestintäteknikka-alan opiskelija teki energiasäästöön ohjaavan tietokonepelin opiskelijoille.
- Kajaanin Seppälän kampuksen opiskelijatyönä rakennettu aurinkovoimala otettiin käyttöön elokuussa 2023. Voimalaa käytetään myös oppimisympäristönä.
- OKKA-säätiön vuonna 2022 tehdyn sertifiointin yhteydessä tehdyn kehittämissuunnitelman toimenpiteitä edistettiin mm. tekemällä koulutusaloilla tutkintokohtaisia kestäväan tulevaisuuden osaamislupauksia.

1.7. Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät sekä muut toiminnan kehittämiseen vaikuttavat seikat

Graniteen kirjattujen riskien toteuma ja hallintakeino

2.1.1. Osaavan työvoiman saatavuus: Osaavaa ja pätevää henkilökuntaa ei saada rekrytoitua, mikä hankaloittaa liikelaitoksen perustoimintaa.

- Toteutunut riski, luokka 3: Tietyillä ammatillisen koulutuksen aloilla, kuten teknologia-aloilla, ja lukiolla on hankaluuksia saada palkattua opetushenkilöstöä. Soveltuvia hakijoita on vähän.
- Hallintakeino: Pilotoidaan KLL:ssä henkilöstön yhteiskäyttöä ja vahvistetaan henkilöstön pitovoimaa osaamisen ja esihenkilötyön kehittämisellä.
- Hallintakeinoa on valmisteltu tunnistamalla koulutusliikelaitoksessa ja omistajan perusopetuksessa henkilöstön yhteiskäyttömahdollisuuksia.

2.2.1. Asuntoloiden kuntoon liittyvien korjausinvestointien laukeaminen: Asuntoloiden käyttötarve on tulevaisuudessa epävarmaa, josta johtuen asuntoloiden korjauksia on siirretty.

- Toteutunut riski, luokka 4: Omistaja ei ole päättänyt OPPI 3:n käytöstä tulevaisuudessa. Asuntolatoiminta on tärkeä osa koulutuksen järjestämistä. Asuntolapaikan saanti vaikuttaa oleellisesti oppivelvollisen tulemiseen KAO:lle.
- Hallintakeino: OPPI 3 -rakennuksen kohtalo selvitetään pikaisesti. On toteutettu vaihtoehtoinen asuntolaratkaisu luopumalla OPPI 3:n D-rapun käytöstä ja vuokraamalla asuntolatilaa Kajaanin Pietarilta 1.7.2023 alkaen Ketunpolulta.

2.3.1. Tietohallinnon uudelleen organisoinnin vaikutukset kokonaisuuden hallintaan ja kustannuksiin.

- Toteutunut riski, luokka 4: Tietohallinnon uudistuksen toteutus on johtanut siihen, että it-palveluita, infrastruktuuri- ja kapasiteettipalveluita sekä tietojohdantamista ei ole kehitetty tarvittavalla tavalla. Tämän vuoksi digipalvelukokonaisuus on jäänyt jälkeen kehityksestä, mikä heikentää koulutuspalveluiden ja niitä tukevien palveluiden tarvelähtöisiä, laadukkaita ja oikea-aikaisia toteutuksia koulutusliikelaitoksessa.
- Hallintakeino: Uudistetaan yhteistyö ja sopimukset omistajan ja KAMK Oy:n kanssa. Uudistuksen vastinpariksi toteutetaan vuonna 2024 KLL:n digipalveluiden kehittämissuunnitelma. Yhteistyöllä tuotetaan tietohallinnon peruspalvelut ja KLL:n omana tuotantona huolehditaan toisella asteella tarvittavat palvelut, joissa tarvitaan koulustusasokohtaista erityisosaamista.
- Hallintakeinoa on valmistelu osana vuoden 2024 talousarviota ja on osallistuttu aktiivisesti yhteistyön uudistamiseen omistajan ja KAMK Oy:n kanssa.

Muut merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät riskiarvioineen ja toteutumineen on kuvattu kohdassa 2.2. Riskienhallinta.

2. Talousarvion toteutumisvertailu

2.1 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Sitova tavoite	Tavoite 2023	Toteutunut 2023	Tila
Tuottovaatimus	Peruspääoman korko	9 278 €	Toteutuu
Tilikauden ylijäämä	Ylijäämä ennen varauksia > 0 euroa	546 595 €	Toteutuu

Toiminnalliset tavoitteet

Elinvoima ja osaaminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoite 2023	Toteutunut 2023	Tila
Koulutusliikelaitos on vahva toisen asteen toimija Kajaanissa, Kaitsuussa ja Koillismaalla.	KAO: Yhteishaun ensisijaiset hakijat KAO: Jatkuvan haun hakijamäärä Lukio: Yhteishaun ensisijaiset hakijat	KAO: Yhteishaussa ensisijaisia hakijoita > 520 KAO: Jatkuvan haun kautta hakeneita henkilöitä >1800 Lukio: Yhteishaussa ensisijaisia hakijoita > 180	KAO: Yhteishaussa ensisijaisia hakijoita 567 KAO: Jatkuvan haun kautta hakeneita henkilöitä 1906 (Sisältää vain henkilöt, joiden hetu on hakemustiedoissa. Yhteensä hakemuksia on tullut 2613 kpl) Lukio: Yhteishaussa ensisijaisia hakijoita 183	Toteutuu
Koulutustarjontamme on laaja-alaista ja se palvelee aluetta ja yksittäistä asiakasta	KAO: Koko tutkinnon suoritukset	KAO: Koko tutkinnon suorituksia on 1100 (saman verran kuin arvio vuodelle 2022).	KAO: Kokotutkinnon suorituksia 1080	Toteutuu osittain

	<p>KAO: Tutkinnon osan tai osien suoritukset</p> <p>Lukio: Ylioppilastutkinon suorittaneet</p>	<p>Lukio: Ylioppilastutkinon suorittaneita on 154 (Saman verran kuin arvio vuodelle 2022)</p>	<p>KAO: Tutkinnon osa tai osien suorituksia 171</p> <p>Lukio: Ylioppilastutkin-toja 170</p> <p>Keväällä 123 ja joulukuussa 47</p>	
<p>Ammatillista koulutusta toteutetaan työelämä-lähtöisesti.</p>	<p>KAO: Työpaikkaohjaa-jien palautteiden kes-kiarvo</p> <p>KAO: Työpaikkakyselyi-den keskiarvo</p>	<p>KAO: Työpaikkaohjaa-jien palautteiden kes-kiarvo > 4.0 asteikolla 1-5</p> <p>KAO: Työpaikkakyselyi-den keskiarvo > 4.0 as-teikolla 1-5</p>	<p>KAO: Työpaikkaohjaa-jakyselyiden keskiarvo 4,2</p> <p>Kyselyitä lähetetty 2904, vastauksia 768, vastausprosentti 26,4 %</p> <p>KAO: Työpaikkakyselyi-den keskiarvo 4,1</p> <p>Kyselyitä lähetetty 1773, vastauksia 432, vastausprosentti 24,4 %</p>	<p>Toteutuu</p>
<p>Opiskelijat työllistyvät opintojen päätyttyä tai jatkavat opintojaan.</p>	<p>Päätökyselyn opiskeli-jan arvio tilanteesta opiskelujen jälkeen KAO:ssa</p> <p>Lukion opiskelijoiden si-joittuminen</p>	<p>KAO: Valmistunut opis-keijä arvioi olevansa töissä toisen palveluk-sessa, opiskelija tai yrit-täjä opintojen jälkeen > 90%</p> <p>Lukio: Valmistuneista on töissä tai jatko-opin-noissa useampi kuin 83 % (Arvio vuodelle 2021 on 83%. Tiedot saadaan noin 2 vuoden viiveellä)</p>	<p>KAO: 90,0 %</p> <p>Kysymykseen vastannut töissä/opiskelija/yrity-täjä 603/670 vastaa-jasta. Kyselyitä lähe-tetty 1191 kpl, vastaus-prosentti 56,3%.</p> <p>Lukio: 80,3 %</p> <p>Tuorein tieto on vuonna 2021 valmistu-neet</p>	<p>Toteutuu osittain</p>
<p>KLL ja KAMK tekevät yhteistyötä opiskelijoi-den ja alueen työelä-män osaamistarpeiden täyttämiseksi.</p>	<p>KLL-KAMK yhteistyön määrä</p>	<p>KLL-KAMK yhteistyötä kehittävä työryhmä on perustettu ja se on laatinut yhteistyölle paino-pistealueet ja toimenpi-teet.</p>	<p>On aloitettu KAMK Oy:n kanssa johdon ja johto-ryhmien yhteistyö ja säännöllisiä tapaamisia on huhti/toukokuusta alkaen. Painopisteitä ja toimenpiteitä työpajail-tiin 26.5. ja yhteistyötä on valmisteltu syksyn 2023 aikana. Työryhmä on perustettu ja se aloittaa toimintansa vuoden 2024 alussa.</p>	<p>Toteutuu</p>

			<p>KAMK-start-opintoihin on ilmoittautunut KAO:sta 69 opiskelijaa. Lukiolta 6 opiskelijaa on tehnyt KAMK-start-opintoja.</p> <p>KAMK Oy:n kanssa yhteisiä hankkeita on kolme: Titity - Tilalta tietoon ja työelämään, MetalBoost ja TuuliTuo. Lisäksi tammikuun 2024 rakennerahastohakuun on valmisteltu uusia hankkeita mm. yrittäjyyden vahvistamiseen</p>	
--	--	--	--	--

Lapset ja nuoret

<p>Koulutusliikelaitoksen opiskelijat viihtyvät ja ovat tyytyväisiä opiskeluunsa.</p>	<p>KAO: Opiskelijoiden päättökyselyn suosittelisitko kysymys (0-10)</p> <p>Lukio: Opiskelijakyselyn Voin suositella Kajaanin lukiota muille</p>	<p>KAO: Opiskelijoiden päättökyselyn suosittelisitko kysymyksen keskiarvo > 8,5 asteikolla 0-10</p> <p>Lukio: Opiskelijakyselyn Voin suositella Kajaanin lukiota muille keskiarvo > 4,5</p>	<p>KAO: 8,6</p> <p>vastaajia 670 opiskelijaa, kyselyitä lähetetty 1191 kpl, vastausprosentti 56,3%</p> <p>Lukio: 4,3</p> <p>vastaajia 24 opiskelijaa 123 opiskelijasta, vastausprosentti 19,5 %</p>	<p>Toteutuu osittain</p> <p>■</p>
<p>Koulutusliikelaitoksen opiskelija viihtyvät ja ovat tyytyväisiä opiskeleluunsa.</p>	<p>KAO: Katsotaan eronneeksi %</p> <p>Lukio: Katsotaan eronneeksi %</p>	<p>KAO: Katsotaan eronneeksi % on pienempi kuin 11,2 % (Pienempi kuin arvio vuodelle 2022)</p> <p>Lukio: Katsotaan eronneeksi % on pienempi vuositasolla kuin 12,4 % (Koko Suomen lukio-opiskelijoiden eroprocentti)</p>	<p>KAO: Katsotaan eronneeksi 11,4 %</p> <p>Luku sisältää kaikki opiskeluoikeuden loppumiset eroon, eli esimerkiksi alan vaihtajat ovat mukana luvussa.</p> <p>Lukio: Katsottu eronneeksi 5,9 % ja koko maan katsottu eronneeksi 11,0 %</p>	<p>Toteutuu osittain</p> <p>■</p>

Kestävä kehitys

<p>Koulutusliikelaitos toimii kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti.</p>	<p>KAO: Keke-sertifiointin kattavuus</p> <p>Lukio: Keke-sertifiointi</p>	<p>KAO: Kaikki alat sertifioitu</p> <p>Lukio: Lukio sertifioitu</p>	<p>KAO: Kaikki alat sertifioitu</p> <p>Lukio: Okka-säätiön keke-sertifiointia haetaan vuoden 2024</p>	<p>Toteutuu osittain</p> <p>■</p>
--	--	---	---	-----------------------------------

			aikana. Henkilöstön tekemän toiminnan arvioinnin pohjalta on tehty kestävän kehityksen kehittämissuunnitelma, jonka pohjalta valmistaudutaan ulkoiseen auditointiin ja sertifiointiin.	
--	--	--	--	--

2.2 Riskienhallinta

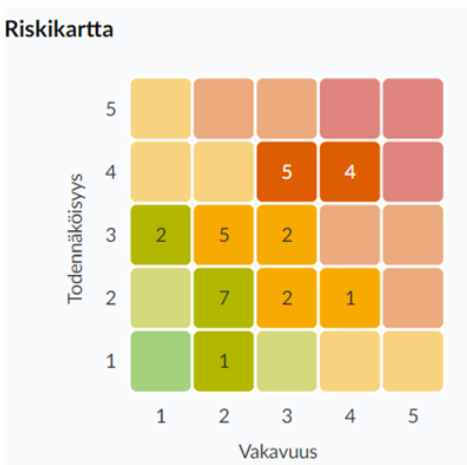
20 – 25 **Kriittinen tai ei siedettävissä oleva riski.** Tällainen riskitekijä vaatii yleensä välittömiä toimia.

10 – 16 **Merkittävä tai nopeasti toimenpiteitä vaativa riski.** Yleensä tämän kaltaiselle riskille on luotava suunnitelma, jolla sitä hallitaan, esimerkiksi sen pienentämisen osalta.

4 – 9 **Huomioitava tai seurattava riski.** Välittömät toimenpiteet eivät ole välttämättömiä, mutta riskiä ja sen kehittymistä on seurattava.

1 – 4 **Ei riskiä tai hyvin matala riski.** Ei vaadi välittömiä toimenpiteitä.

Riskikartta

Kohde	Riskialue	Riski	RL ↓
Liikelaitokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	2.3.1. Operatiiviset riskit	Työn vaatavuudet kasvavat ja voi aiheuttaa osalle henkilöstöä jaksamisen haasteita.	16
Liikelaitokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	2.2.1. Taloudelliset riskit	Asuntoloiden kuntoon liittyvien korjausinvestointien laukeaminen	16
Liikelaitokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	2.3.1. Operatiiviset riskit	Tietohallinnon uudelleen organisoimien vaikutukset kokonaisuuden hallintaan ja kustannuksiin.	16
Liikelaitokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	2.1.1. Strategiset riskit	Osaavan työvoiman saatavuus.	16
Liikelaitokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	2.3.1. Operatiiviset riskit	Organisaation johdon varahenkilöjärjestelmä on haavoittuvainen. Osaaminen ja vastuut ovat yksittäisten ihmisten varassa.	12
Liikelaitokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	2.3.1. Operatiiviset riskit	Opetustoiminta ja siihen liittyvien prosessien tasalaatuisuus.	12
Liikelaitokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	2.2.1. Taloudelliset riskit	Ammatillisen koulutuksen rahoituksen vuosittaiset heilahtelut.	12
Liikelaitokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	2.2.1. Taloudelliset riskit	Kiinteistöjen määrä ja käyttöaste ei ole taloudellisesti kannattavalla tasolla.	12
Liikelaitokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	2.1.1. Strategiset riskit	Alueen työvoimapulaan vastaaminen.	12
Liikelaitokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	2.4.1. Vahinkoriskit	Kiinteistöjen sisäilma.	9

2.3 Sisäinen valvonta

Valvonnan kohde	Toimenpiteet	Toteutunut 2023
Talousraportointi	<p>Talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmä uudistuksessa (TaHe) on kirjaussuunnitelmaa uudistettu merkittävästi. Uusi kirjaussuunnitelma on otettu käyttöön vuoden 2023 talousarviosuunnitellassa. Tuottojen ja kulujen kirjaukset toteutetaan uuden kirjaussuunnitelman mukaisesti 1.1.2023 alkaen. Riittävä ohjeistus uudesta kirjaussuunnitelmasta on tarpeen. Esihenkilöiden tulee seurata kuukausittain vastualueensa kulujen ja tuottojen kehittymistä suhteessa uuden kirjaussuunnitelman mukaiseen talousarvioon sekä puuttua mahdollisiin poikkeamiin. Esihenkilöt esittelevät esihenkilökokouksissa lyhyen katsauksen muodossa yksikkönsä toiminnasta ja taloudesta puolivuositilainnetta seurataan esihenkilöiden kokouksessa vähintään neljä kertaa vuodessa.</p> <p>Lisäksi koulutusliikelaitoksen taloudesta raportoidaan johtokunnassa.</p>	<p>Esihenkilöille on järjestetty uuden 1.1.2023 käyttöönotetun talousraportointijärjestelmän käyttökoulutusta. Johto ja esihenkilöt ovat seuranneet vastualueensa talouden toteutumista arjessa. Koulutusliikelaitoksen taloutta ja tavoitteiden saavuttamista on seurattu myös esihenkilökokouksissa. Johtokunnan kokouksissa on raportoitu koulutusliikelaitoksen taloudesta.</p> <p>Haasteita ja ongelmia on ollut raportoinnin ajantasaisuudessa ja oikeellisuudessa palveluntuottajan prosesseista ja järjestelmistä johtuen.</p>

Taloussuunnittelu	Seuraavan vuoden ja pitemmän aikavälin taloussuunnittelua tehdään pitkin vuotta. Ennen seuraavan vuoden talousarvion laatimista käydään tuloskeskustelut esihenkilöiden kanssa touko-kesäkuussa.	Vuoden 2024 suunnittelu ja valmistelu on aloitettu touko/kesäkuussa johdon, controllerin ja esihenkilöiden kesken. Tuloskeskustelurunkoa on uudistettu ja tuloskeskustelut ajoittuvat tänä vuonna elokuun alkupuolelle. Tähän vaikuttaa osataan järjestelmäuudistukset. Tuloskeskustelut toteutetaan päällikköpareittain vertaisnäkökulmaa hyödyntäen. Tuloskeskustelussa käytiin läpi opiskelijamäärät ja -vuodet, joiden perusteella valtionosuusrahoitus kohdentuu toimipaikkoihin ja aloille. Lisäksi keskusteltiin <ul style="list-style-type: none">• ideat, näkymä, tarjonta ja näiden toteutumisen vaatimukset vuodelle 2024• kehityskulut vuosille 2024-2026• tehostamishdotukset• johtamista edistävästä toimista ja jatkuvan kehittämisen kehän toimintaperiaatteen käytöstä johtamisen välineenä.
Sopimushallinta	Sopimusten ja niiden luomisen vastuiden ja käytäntöjen läpikäyminen.	Sopimuksia on tarkasteltu suunnitelmallisesti, tehty ja valmisteltu tarvittavia toimenpiteitä sopimushallinnan käytänteiden parantamiseksi ja selkeyttämiseksi. Työ jatkuu vuonna 2024: sopimusten ja niihin liittyvien käytäntöjen läpikäyminen ja säännöllinen seuranta vakiinnutetaan.

Kajaanin kaupungin Koulutusliikelaitos	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Yhteensä (Henkilöstö, htv2)	326,3	329,7	335,8

2.4 Talousarvion toteuma, tuloslaskelma ja investointiosa

Tuloslaskelma

Talousarvion toteutumisvertailu / tuloslaskelmaosa

sisältää sisäiset sekä ulkoiset tuotot ja kulut

Tilihierarkia	Alkup. TA koko vuosi	TA- muutokset	MTA koko vuosi	Toteuma_kum	Jäljellä MTA	TP_ed vuosi
Liikevaihto	39 116 838	-32 281 700	6 835 138	6 996 573	-161 435	6 950 253
Liiketoiminnan muut tuotot	1 834 284	33 697 026	35 531 310	1 633 304	33 898 006	34 234 871
Tuet ja avustukset kunnalta/kuntayhty...				33 958 287	-33 958 287	700
Materiaalit ja palvelut	-12 437 179	0	-12 437 179	-13 311 737	874 558	-12 237 308
Henkilöstökulut	-21 431 264	0	-21 431 264	-21 704 407	273 143	-20 257 289
Poistot ja arvonalentumiset	-1 024 198	0	-1 024 198	-1 027 592	3 394	-1 120 686
Liiketoiminnan muut kulut	-5 986 965	0	-5 986 965	-5 979 605	-7 360	-5 886 250
Liikelylijäämä (-alijäämä)	71 516	1 415 326	1 486 842	564 822	922 020	1 684 292
Rahoitustuotot ja -kulut + (-)	-11 778	0	-11 778	-18 228	6 450	-5 168
Ylijäämä (-alijäämä) ennen satunnaisia e...	59 739	1 415 326	1 475 065	546 595	928 470	1 679 124
Ylijäämä (-alijäämä) ennen varauksia	59 739	1 415 326	1 475 065	546 595	928 470	1 679 124
Poistoeron lisäys (vähennys)	-164 678	0	-164 678	-253 197	88 519	414 134
Rahastojen lisäys (vähennys)	665 100	0	665 100	655 592	9 508	42 887
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	560 161	1 415 326	1 975 487	948 990	1 026 497	2 136 146

Investointiosa

Investointiosa	TA 2023	TA 2023 muutokset	TA muutosten jälkeen 2023	Tot 1 - 12/2023	TA - TOT 2023
2919830005 Osakkeiden osto				8 560	-8 560
291941510 Motohead-inv.hanke	60 100	-60 100	0	0	0
291944110 Seppälän metsäkoneiden ajoharjoitteluympäristö		60 100	60 100	42 302	17 798
291944110 Teollisen pintakäsittelyn uudet virtuaaliset			0	7 936	-7 936
291944110 Toimiston muutostyö			0	13 461	-13 461
291946110 Kuorma-auto	75 000		75 000	130 000	-55 000
291946110 Auto	50 000		50 000		50 000
291946110 Sähköauto	50 000		50 000	46 846	3 154
291946710 Maatilan työlaitteet	35 000		35 000	23 835	11 165
291946710 Laitehankinta sähköalan oppimisympäristöön	135 000		135 000	130 789	4 211
291946710 Kaivinkone sähkömoottorilla	75 000		75 000	72 805	2 195
291946710 Puutavara-auton nosturin sähköohjaus	40 000		40 000		40 000
291946710 Trukki	15 000		15 000		15 000
291946710 Tapahtumakalusto - liikkuva kamerajärjestelmä	30 000		30 000	37 277	-7 277
291946710 Hitsauslaitteiston ajanmukaistus ja koneen varust	100 000		100 000	100 284	-284
291946710 Autoala Kuusamo, nosturi			0	19 695	-19 695
291946710 Tarkistuspyörösaha			0	13 700	-13 700
291943510 Vertikaalipilotti investointi			0	16 662	-16 662
Yhteensä	665 100	0	665 100	664 152	948

3. Tilinpäätöslaskelmat

3.1. Tuloslaskelma

Tuloslaskelma

sisältää ulkoiset tuotot ja kulut	1.1.-31.12.2023		1.1.-31.12.2022	
Liikevaihto		1 952 752,79		34 344 020,89
Liiketoiminnan muut tuotot		1 625 017,15		1 812 404,92
Tuet ja avustukset kunnalta/kuntayhtymältä		33 958 287,05		700,00
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 289 310,07		-2 019 338,43	
Palvelujen ostot	-5 974 975,04	-8 264 285,11	-5 189 801,13	-7 209 139,56
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-17 584 169,42		-16 499 472,52	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-3 465 298,98		-3 155 410,20	
Muut henkilösivukulut	-654 938,74	-21 704 407,14	-602 405,88	-20 257 288,60
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-1 007 053,11		-1 053 635,22
Arvonalentumiset		-20 538,99		-67 050,92
Liiketoiminnan muut kulut		<u>-5 974 950,44</u>		<u>-5 885 719,59</u>
Liikelylijäämä (-alijäämä)		564 822,20		1 684 291,92
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	0,00		0,00	
Muut rahoitustuotot	1 904,06		2 540,22	
Korkokulut	-4 147,06	0,00	0,00	0,00
Korvaus peruspääomasta	-9 277,50		-1 500,00	
Liikelaitoksen tuloutus ylijäämästä				
Muut rahoituskulut	-6 707,20	<u>-18 227,70</u>	-6 207,80	<u>-5 167,58</u>
Ylijäämä (-alijäämä) ennen satunnaisia eriä		546 594,50		1 679 124,34
Ylijäämä (-alijäämä) ennen varauksia		546 594,50		1 679 124,34
Varausten ja rahastojen muutos				
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-253 197,22		414 134,05	
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	655 592,36	<u>402 395,14</u>	42 887,17	<u>457 021,22</u>
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)		948 989,64		2 136 145,56
Tuloslaskelman tunnusluvut:				
Sijoitetun pääoman tuotto, %		2,53		8,50
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %		2,53		8,50
Voitto, %		27,99		4,88

Sijoitetun pääoman tuotto %

= 100 * (yli-alijäämä ennen satunnaisia eriä + kunnalle maks. korkokulut + muille maks. korkokulut + korvaus peruspo:sta) / (oma pääoma + sijoitettu koroll. vieraspääoma + poistoero ja vap.eht. Varaukset)

Kunnan sijoittama pääoman tuotto %

= 100 * (yli-alijäämä ennen satunnaisia eriä + kunnalle maks. korkokulut + korvaus peruspo:sta) / (oma pääoma + lainat kunnalta + poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)

Voitto %

= 100 * (yli-alijäämä ennen varauksia / liikevaihto)

3.2. Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Toiminnan rahavirta		
Liikeliijäämä (-alijäämä)	564 822,20	1 684 291,92
Poistot ja arvonalentumiset	1 027 592,10	1 120 686,14
Rahoitusuotot ja -kulut	-18 227,70	-5 767,58
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	-9 112,90
	1 574 186,60	2 790 697,58
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-774 629,99	-939 484,17
Rahoitusosuudet investointimenoihin	119 037,63	25 192,01
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	9 112,90
	-655 592,36	-905 179,26
Toiminnan ja investointien rahavirta	867 686,70	1 885 518,32
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	-861 357,87	-1 393 617,15
Saamisten muutos muilta	-109 637,68	198 234,85
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-434 365,32	212 530,53
Korottomien velkojen muutos muilta	487 566,78	-902 563,05
	-917 794,09	-1 885 414,82
Rahoituksen rahavirta	-866 886,55	-1 885 414,82
Rahavarojen muutos	800,15	103,50
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	2 122,75	1 322,60
Rahavarat 1.1.	1 322,60	1 219,10
	800,15	103,50
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Investointien tulorahoitus, %	232,35	306,23
Kassan riittävyys, pv	0	0
Quick ratio	7,41	6,45
Current ratio	7,41	6,45
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	4218	4337

Investointien tulo-rahoitus %

= 100 * (yli-alijäämä ennen satunnaisia eriä + poistot ja arvonalentumiset - tuloverot) /
investointien omahankintameno

Lainanhoitokate

= (yli-alijäämä ennen satunnaisia eriä + poistot ja arvonalentumiset + kokrokulut) /
(korkokulut + lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys pv

= 365 pv * rahavarat 31.12. / kassasta maksut tilikaudella

Quicratio

= (rahat ja pankkisaamiset + rah.arvopaperit + lyhytaikaiset saamiset) /
(lyhytaikainen vieras pääoma - saadut ennakot)

Currentratio

= (vaihto-omaisuus + lyhytaikaiset saamiset + rah.arvopaperit + rahat ja pankkisaamiset) /
(lyhytaikainen vieras pääoma - saadut ennakot)

3.3 Tase

Tase

VASTAAVAA	31.12.2023	31.12.2022
PYSYVÄT VASTAAVAT	6 064 720,61	6 436 720,35
Aineettomat hyödykkeet	1 218 678,99	1 475 418,83
Tietokoneohjelmistot	0,00	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	1 218 678,99	1 475 418,83
Aineelliset hyödykkeet	4 817 570,16	4 932 830,06
Rakennukset	2 506 855,65	2 456 827,18
Kiinteät rakenteet ja laitteet	56 115,85	138 821,87
Kuljetusvälineet	571 704,06	673 389,71
Muut koneet ja kalusto yht.	1 408 387,76	1 518 015,57
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	274 506,84	145 775,73
Sijoitukset	28 471,46	28 471,46
Osakkeet ja osuudet	28 471,46	28 471,46
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	65 975,82	67 577,82
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	65 975,82	67 577,82
VAIHTUVAT VASTAAVAT	18 501 291,81	17 531 618,86
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	11 199,60	0,00
Muut saamiset	11 199,60	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	18 490 092,21	17 530 296,26
Myyntisaamiset	654 561,60	531 757,43
Muut saamiset	125 607,60	260 814,60
Saamiset kunnalta	17 150 617,30	16 289 259,43
Siirtosaamiset	559 305,71	448 464,80
Rahat ja pankkisaamiset	2 122,75	1 322,60
Kassatilit	2 122,75	1 322,60
VASTAAVAA YHTEENSÄ	24 634 110,99	24 035 917,03

VASTATTAVAA	31.12.2023	31.12.2022
OMA PÄÄOMA	16 963 076,66	16 720 586,92
Peruspääoma	750 000,00	750 000,00
Kehittämisrahasto	2 815 985,32	3 471 577,58
Edellisten tilikausien ylijäämä	12 499 009,34	10 362 863,78
Tilikauden ylijäämä	948 989,64	2 136 145,56
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	4 141 831,73	3 888 634,51
Poistoero	4 141 831,73	3 888 634,51
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	86 037,28	87 639,28
Lahjoitusrahastojen pääomat	86 037,28	87 639,28
VIERAS PÄÄOMA	3 443 165,32	3 339 056,32
Lyhytaikainen	3 443 165,32	3 339 056,32
Lainat kunnalta	0,00	0,00
Saadut ennakot	946 609,06	620 483,91
Ostovelat	972 733,58	920 409,60
Velat kunnalle	0,00	434 365,30
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	424 216,03	397 171,23
Siirtovelat	1 048 699,13	966 626,28
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	24 634 110,99	24 035 917,03
Taseen tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	89,10	88,02
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	6,65	7,52
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1 000 €	13 448	12 499
Lainakanta 31.12., 1 000 €	0	0

Omavaraisuusaste %

= 100 * (oma pääoma + poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (koko omapääoma - saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus %

= 100 * (vieras pääoma - saadut ennakot) / käyttötulot

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €

= edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + tilikauden ylijäämä (alijäämä)

3.4 Tilikauden tuloksen käsittelyt

Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitoksen johtokunta allekirjoittaa koulutusliikelaitoksen tilinpäätöksen vuodelta 2023 ja päättää, että tilikauden ylijäämä 948 989,64 € kirjataan koulutusliikelaitoksen taseeseen oman pääoman tilikauden yli-/alijäämättilille. Liikelaitoksen johtokunta esittää tilinpäätöksen Kajaanin kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

4. Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on aktivoitu hankintamenuun, josta on vähennetty poistot ja rahoitusosuudet. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina pysyvien vastaavien taloudellisen pitoajan perusteella. Alle 10 000 euron hankinnat on kirjattu vuosikuluksi.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenojen mukaan.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

4.2. Tuloslaskelman liitetiedot

Liikevaihto ja muut varsinaisen toiminnan tuotot	2023	2022
Liikevaihto:		
valtionosuudet/yksikköhintarahoitus	0,00	32 508 756,00
muu liikevaihto	1 952 752,79	1 835 264,89
	<u>1 952 752,79</u>	<u>34 344 020,89</u>
Liitetoiminnan muut tuotot	346 307,29	352 731,75
EU-tuet	567 877,96	502 878,30
Tuet ja avustukset kunnalta	33 958 287,05	700,00
Muut tuet ja avustukset	710 831,90	956 794,87
Liikevaihto ja muut tuotot yhteensä	37 536 056,99	36 157 125,81

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet:

Aineettomat hyödykkeet		
Tietokoneohjelmistot	3 vuotta	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	10 vuotta	tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Hallinto- ja laitosrakennukset	20-40 vuotta	tasapoisto
Muut rakennukset	15-25 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5-10 vuotta	tasapoisto
Kuljetusvälineet	3-5 vuotta	tasapoisto
Kuljetusvälineet, raskaskalusto	7 vuotta	tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5-7 vuotta	tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet, maarakennuskoneet	7 vuotta	tasapoisto
Muut raskaat koneet	7 vuotta	tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 vuotta	tasapoisto
Atk-laitteet	3-5 vuotta	tasapoisto
Muut koneet ja kalusteet	5-7 vuotta	tasapoisto
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	

Tuloutus kaupungille	2023	2022
Peruspääoman korko	9 277,50	1500,00

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden

myyntivoitot ja -tappiot

euroa	2023	2022
Muut toimintatuotot/myyntivoito	0,00	9112,90
Myyntivoitot yhteensä	0,00	9112,90

4.3. Taseen liitetiedot

4.3.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat

	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet				Enn.maksut ja keskener.	Yhteensä
	Tietokone-ohjelmistot	Muut pitkävaik. menot	Rakennukset	Muut kiinteät rakent. ja laitt.	Kuljetusvälineet	Muut koneet ja kalusto		
Poistamaton hankintameno 1.1.	2 833,33	1 475 418,83	2 456 827,18	138 821,87	673 389,71	1 518 015,57	145 775,73	6 411 082,22
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	17 517,16	0,00	46 845,96	317 578,02	392 688,85	774 629,99
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	-855,62	0,00	0,00	0,00	-118 182,01	-119 037,63
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	145 775,73	0,00	0,00	0,00	-145 775,73	0,00
Tilikauden poisto	-2 833,33	-236 200,85	-112 408,80	-82 706,02	-148 531,61	-427 205,83	0,00	-1 009 886,44
Arvonalennus		-20 538,99						-20 538,99
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	1 218 678,99	2 506 855,65	56 115,85	571 704,06	1 408 387,76	274 506,84	6 036 249,15

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet		Liikelaitoksen osuus		
	Koti-paikka	Omistus-osuus	omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitto/tappio
Muut asunto-osakkeet					
Asunto Oy Erätie 12-14 D 41	Kajaani	100 %	20 061,46		
Tytär yhteisö osakkeet					
Edukai Oy	Kajaani	100 %	8 410,00		

Vaihtuvat vastaavat 31.12.2022

Saamisten erittely

	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöltä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	77 869,41
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	77 869,41
Saamiset kuntayhtymiltä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	494,83
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	494,83
Saamiset kunnalta				
Muut saamiset	0,00	17 150 617,30	0,00	16 289 259,43
Yhteensä	0,00	17 150 617,30	0,00	16 289 259,43
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0,00	654 561,40	0,00	453 393,19
Muut saamiset	0,00	125 607,60	0,00	260 814,60
Siirtosaamiset	0,00	559 305,71	0,00	448 464,80
Yhteensä	0,00	1 978 753,11	0,00	1 162 672,59
Saamiset yhteensä	0,00	19 129 370,41	0,00	17 530 296,26

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2023	2022
Projektisaamiset/EU-hankkeet	493 939,69	374 432,08
Valtionosuudet	0,00	70 001,00
Muut erät	65 366,02	4 031,72
Muut siirtosaamiset yhteensä	559 305,71	448 464,80

4.3.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely	2023	2022
Peruspääoma 31.12	750 000,00	750 000,00
Kehittämisrahasto 1.1.	3 471 577,58	3 514 464,75
Vähennykset tilikaudella	-655 592,36	-42 887,17
Kehittämisrahasto 31.12	2 815 985,22	3 471 577,58
Edellisten tilikausien yli- /alijäämä 1.1.	12 499 009,34	10 362 863,78
Edellisten tilikausien yli- /alijäämä 31.12.	12 499 009,34	10 362 863,78
Tilikauden yli-/alijäämä	948 989,64	2 136 145,56
Oma pääoma yhteensä 31.12.	17 013 984,20	16 720 586,92

Erittely poistoerosta ja vapaaehtoisista varauksista	2023	2022
Poistoero	4 141 831,73	3 888 634,51

Vieras pääoma

	2023	2023	2022	2022
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	0,00	48 456,33	0,00	52 107,43
Yhteensä	0,00	48 456,33	0,00	52 107,43
Velat kuntayhtymille				
Ostovelat	0,00	397,93	0,00	15 083,71
Yhteensä	0,00	397,93	0,00	15 083,71
Velat kunnalle				
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	434 365,30
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	434 365,30
Velat muille				
Saadut ennakot	0,00	946 609,04	0,00	620 483,91
Ostovelat	0,00	923 879,32	0,00	853 218,46
Muut velat	0,00	424 216,03	0,00	397 171,23
Siirtovelat	0,00	1 048 699,13	0,00	966 626,28
Yhteensä	0,00	3 343 403,52	0,00	2 837 499,88
Vieras pääoma yhteensä	0,00	3 392 257,78	0,00	3 339 056,32

Siirtovelkojen olennaiset erät	2023	2022
Lomapalkkajaksotus	965 156,19	898 023,77
Muut erät	83 542,94	68 602,51
Muut siirtovelat yhteensä	1 048 699,13	966 626,28

4.4 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	2023	2022
Leasing-vastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	861 852,78	746 235,97
Myöhemmin maksettavat	1 290 129,93	1 098 391,50
	2 151 982,71	1 844 627,47
Projektivastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	182 186,00	160 000,00
Myöhemmin maksettavat	52 144,00	34 000,00
	234 330,00	194 000,00
Vuokravastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	693 384,00	564 900,00
Myöhemmin maksettavat	359 380,00	232 492,00
	1 052 764,00	797 392,00

4.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot

	2023	2022
Henkilöstön määrä 31.12.		
vakinaiset	272	267
määräaikaiset	64	58
työllistetyt	0	2
yhteensä	336	326
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	21 704 407,14	20 257 288,60
Henkilöstökuluja aktivoitu	0,00	0,00

4.6 Toimeksiantojen pääomat

	2023	2022
Stipendirahastot		
Kajaanin lukion stipendirahasto	81 611,61	62 290,39
Kainuun ammattiopiston stipendirahasto	4 425,67	5 287,43
Yhteensä	86 037,28	67 577,82

5. Kirjanpitokirjat ja tositelajit

KIRJANPITOKIRJAT

Päiväkirja	sähköinen
Pääkirja	sähköinen
Myyntireskontra	sähköinen
Ostoreskontra	sähköinen
Palkkakirjanpito	sähköinen
Käyttöomaisuuskirjanpito	sähköinen
Tase-erittelyt	sähköinen
Tilinpäätös	sidottu

TOSITELAJIT

291_100100	291 Aineettomat oikeudet	sähköinen
291_100500	291 Tietokoneohjelmistot	sähköinen
291_100510	291 Tietokoneohjelmistojen lisenssimaksut	sähköinen
291_101200	291 Tutkimus- ja kehittämismenot	sähköinen
291_101300	291 Perustamis- ja järjestämiskustannukset	sähköinen
291_110000	291 Maa- ja vesialueet	sähköinen
291_110290	291 SIS kiinteistöjen liittymismaksut	sähköinen
291_110500	291 Maa- ja vesialueiden arvonkorotukset	sähköinen
291_111500	291 Asuinrakennukset	sähköinen
291_111700	291 Tehdas- ja tuotantorakennukset	sähköinen
291_112000	291 Muut rakennukset	sähköinen
291_113000	291 Maa- ja vesirakenteet	sähköinen
291_114000	291 Johtoverkostot ja laitteet	sähköinen
291_114100	291 Vesi- ja viemäriverkosto	sähköinen
291_114300	291 Vesijohtoverkosto	sähköinen
291_114400	291 Viemäriverkosto	sähköinen
291_115000	291 Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	sähköinen
291_115100	291 Muut kiinteät koneet ja laitteet	sähköinen
291_116000	291 Kuljetusvälineet	sähköinen
291_116500	291 Tietokonelaitteet	sähköinen
291_116600	291 Viestintälaitteet	sähköinen
291_117000	291 Muut koneet ja kalusto	sähköinen
291_117300	291 Sairaalalaitteet	sähköinen
291_118000	291 Luonnonvarat	sähköinen
291_118400	291 Arvo- ja taide-esineet	sähköinen
291_118700	291 Muut aineelliset hyödykkeet	sähköinen
291_120000	291 Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet	sähköinen
291_120010	291 Asunto-osakkeet osakkuusyhteisöissä	sähköinen
291_120100	291 Yhteisyhteisöosakkeet ja -osuudet	sähköinen
291_120110	291 Asunto-osakkeet yhteisyhteisöissä	sähköinen
291_120200	291 Muut omistusyhteisyhteisöosakkeet ja -osuudet	sähköinen
291_120210	291 Asunto-osakkeet muissa omistusyhteisöissä	sähköinen
291_120400	291 Tytäryhteisöosakkeet ja osuudet	sähköinen
291_120410	291 Asunto-osakkeet tytäryhteisöissä	sähköinen
291_120600	291 Kuntayhtymäosuudet	sähköinen
291_120900	291 Liikelaitosten pääomat	sähköinen
291_121090	291 Muiden taseyksikköjen peruspääomat	sähköinen
291_121200	291 Muut osakkeet ja osuudet	sähköinen
291_121210	291 Muut asunto-osakkeet	sähköinen

291_121290	291 Osakkeiden rahasto-osuudet	sähköinen
291_121400	291 Osakkeiden ja osuuksien arvonkorotukset	sähköinen
291_124800	291 Liittymismaksut palautettavat	sähköinen
291_124890	291 SIS liittymismaksut palautettavat	sähköinen
291AIF	291 AIF tositekoversio	sähköinen
291AKT	291 Aktivoinnit	sähköinen
291AKT2	291 Aktivointi kirjanpito-oikaisu	sähköinen
291ALE	291 Alennuskirjauskansio	sähköinen
291ALI	291 Alitilittäjät	sähköinen
291Alkusal	Projektin alkusaldot	sähköinen
291ALV	291 ALV-maksuajo	sähköinen
291AMK	291 Asiakkaan manuaaliset kohdistukset	sähköinen
291AMS	291 Asiakkaan manuaaliset suoritukset	sähköinen
291ARK	291 Alareskontran kirjauskansiovienti	sähköinen
291ARV	291 Reskontrien valuutanarvostus	sähköinen
291AS	291 Asiakasnumero 1000001-9999999	sähköinen
291BUD	291 Budjettisaldot	sähköinen
291D	291 Dokumentit	sähköinen
291DT	291 Dokumentin tunnus	sähköinen
291EL	291 Elementin numero	sähköinen
291ERA	291 Laskujen tuonnin eränumerosarja	sähköinen
291ETE	291 EndToEnd SEPA	sähköinen
291EU	291 EU-myyntien arvonlisäveron ilmoitus	sähköinen
291FV	291 Einvoice	sähköinen
291H	291 Hyvyys	sähköinen
291HI	291 Hierarkiatunnus	sähköinen
291HS	291 Hyvityksen siirto	sähköinen
291HYV	291 Hyvitysten palautus	sähköinen
291IID	291 Instructionodentification SEPA	sähköinen
291JA	291 Jaksotustosite	sähköinen
291JT	291 Järjestelmätunnus	sähköinen
291Kausi	291 Kausikirjauskansio	sähköinen
291KB	291 Käyttöomaisuusbudjetti	sähköinen
291KEL	291 Keräysluettelo	sähköinen
291KK	291 Kirjauskansio	sähköinen
291KKE	291 Kirjauskansion eränumero	sähköinen
291KKS	291 Kirjauskansiosiiro	sähköinen
291KL	291 Korkolasku	sähköinen
291KLT	291 Korkolaskutosite	sähköinen
291KOE	291 KOM tapahtumat (EVL)	sähköinen
291KOM	291 KOM numero	sähköinen
291KOS	291 KOM tapahtumat (SUMU)	sähköinen
291KOS2	291 KOM kirjaukset kirjanpito	sähköinen
291KPA	291 Kirjanpitotapahtuman palautustapahtuma	sähköinen
291KPL1	291 ATKSLA kirjanpito	sähköinen
291KPL2	291 Ceepos kirjanpito	sähköinen
291KPL3	291 Jamix kirjanpito	sähköinen
291KPL4	291 Inworks Vesi kirjanpito	sähköinen
291KPL5	291 Pusatec kirjanpito	sähköinen
291KPL6	291 Timmi kirjanpito	sähköinen
291KPP	291 Kirjanpitotapahtuman peruutuksen jäljitysnumero	sähköinen
291KS	291 Kohdistussääntö	sähköinen
291KT	291 Kertatoimittaja	sähköinen
291KTO	291 Kirjaustosite	sähköinen
291KUTI	291 Kuntatiedon jaksotukset	sähköinen
291KVA	291 Kirjanpidon valuutanarvostus	sähköinen
291L	291 Vapaatekstilasku	sähköinen
291LA	291 Lähetysnumero	sähköinen

291LE	291 Projektin ennakkolasku	sähköinen
291LEH	291 Projektin ennakkohyvitys-lasku	sähköinen
291Lisäma	291 Projektin lisämaksut	sähköinen
291LO	291 Lomakehuomautus	sähköinen
291LPV	291 Lomapalkkavaraukset	sähköinen
291LT	291 Luottotappiokirjaus	sähköinen
291LTE	291 Luottotappioiden kirjauserä	sähköinen
291MID	291 Messageldenfication SEPA	sähköinen
291MK	291 Maksukehotus	sähköinen
291MKM	291 Myren kohdistustapahtumat maksutosite	sähköinen
291MKP	291 Myren kohdistustapahtumat päätöstosite	sähköinen
291MKT	291 Maksukehotustosite	sähköinen
291ML	291 Matkalaskut	sähköinen
291MT	291 Myyntitilaus	sähköinen
291MTH	291 Myynnin hyvitys-lasku	sähköinen
291MU	291 Muistiotositteet	sähköinen
291MYL10	291 Laskunumero, laskulaji 10	sähköinen
291MYL11	291 Laskunumero, laskulaji 11	sähköinen
291MYL12	291 Laskunumero, laskulaji 12	sähköinen
291MYL13	291 Laskunumero, laskulaji 13	sähköinen
291MYL14	291 Laskunumero, laskulaji 14	sähköinen
291MYL15	291 Laskunumero, laskulaji 15	sähköinen
291MYL16	291 Laskunumero, laskulaji 16	sähköinen
291MYL17	291 Laskunumero, laskulaji 17	sähköinen
291MYL17P	291 Laskunumero, laskulaji 17 (Pusatec)	sähköinen
291MYL18	291 Laskunumero, laskulaji 18	sähköinen
291MYL19	291 Laskunumero, laskulaji 19	sähköinen
291MYL20	291 Laskunumero, laskulaji 20	sähköinen
291MYL21	291 Laskunumero, laskulaji 21	sähköinen
291MYL22	291 Laskunumero, laskulaji 22	sähköinen
291MYL23	291 Laskunumero, laskulaji 23	sähköinen
291MYL24	291 Laskunumero, laskulaji 24	sähköinen
291MYL25	291 Laskunumero, laskulaji 25	sähköinen
291MYL26	291 Laskunumero, laskulaji 26	sähköinen
291MYL27	291 Laskunumero, laskulaji 27	sähköinen
291MYL28	291 Laskunumero, laskulaji 28	sähköinen
291MYL29	291 Laskunumero, laskulaji 29	sähköinen
291MYL30	291 Laskunumero, laskulaji 30	sähköinen
291MYL31	291 Laskunumero, laskulaji 31	sähköinen
291MYL32	291 Laskunumero, laskulaji 32	sähköinen
291MYL33	291 Laskunumero, laskulaji 33	sähköinen
291MYL34	291 Laskunumero, laskulaji 34	sähköinen
291MYL35	291 Laskunumero, laskulaji 35	sähköinen
291MYL36	291 Laskunumero, laskulaji 36	sähköinen
291MYL37	291 Laskunumero, laskulaji 37	sähköinen
291MYL38	291 Laskunumero, laskulaji 38	sähköinen
291MYL39	291 Laskunumero, laskulaji 39	sähköinen
291MYL40	291 Laskunumero, laskulaji 40	sähköinen
291MYL41	291 Laskunumero, laskulaji 41	sähköinen
291MYL42	291 Laskunumero, laskulaji 42	sähköinen
291MYL43	291 Laskunumero, laskulaji 43	sähköinen
291MYL44	291 Laskunumero, laskulaji 44	sähköinen
291MYL45	291 Laskunumero, laskulaji 45	sähköinen
291MYL46	291 Laskunumero, laskulaji 46	sähköinen
291MYL47	291 Laskunumero, laskulaji 47	sähköinen
291MYL48	291 Laskunumero, laskulaji 48	sähköinen
291MYL49	291 Laskunumero, laskulaji 49	sähköinen
291MYL50	291 Laskunumero, laskulaji 50	sähköinen
291MYL51	291 Laskunumero, laskulaji 51	sähköinen
291MYL52	291 Laskunumero, laskulaji 52	sähköinen
291MYL53	291 Laskunumero, laskulaji 53	sähköinen
291MYL54	291 Laskunumero, laskulaji 54	sähköinen
291MYL55	291 Laskunumero, laskulaji 55	sähköinen
291MYL56	291 Laskunumero, laskulaji 56	sähköinen

291MYL57	291 Laskunumero, laskulaji 57	sähköinen
291MYL58	291 Laskunumero, laskulaji 58	sähköinen
291MYL59	291 Laskunumero, laskulaji 59	sähköinen
291MYL60	291 Laskunumero, laskulaji 60	sähköinen
291MYL61	291 Laskunumero, laskulaji 61	sähköinen
291MYL62	291 Laskunumero, laskulaji 62	sähköinen
291MYL63	291 Laskunumero, laskulaji 63	sähköinen
291MYL64	291 Laskunumero, laskulaji 64	sähköinen
291MYL65	291 Laskunumero, laskulaji 65	sähköinen
291MYL66	291 Laskunumero, laskulaji 66	sähköinen
291MYL67	291 Laskunumero, laskulaji 67	sähköinen
291MYL68	291 Laskunumero, laskulaji 68	sähköinen
291MYL69	291 Laskunumero, laskulaji 69	sähköinen
291MYL70	291 Laskunumero, laskulaji 70	sähköinen
291MYL71	291 Laskunumero, laskulaji 71	sähköinen
291MYL72	291 Laskunumero, laskulaji 72	sähköinen
291MYL73	291 Laskunumero, laskulaji 73	sähköinen
291MYL74	291 Laskunumero, laskulaji 74	sähköinen
291MYL75	291 Laskunumero, laskulaji 75	sähköinen
291MYL76	291 Laskunumero, laskulaji 76	sähköinen
291MYL77	291 Laskunumero, laskulaji 77	sähköinen
291MYL78	291 Laskunumero, laskulaji 78	sähköinen
291MYL79	291 Laskunumero, laskulaji 79	sähköinen
291MYL80	291 Laskunumero, laskulaji 80	sähköinen
291MYL81	291 Laskunumero, laskulaji 81	sähköinen
291MYL82	291 Laskunumero, laskulaji 82	sähköinen
291MYL83	291 Laskunumero, laskulaji 83	sähköinen
291MYL84	291 Laskunumero, laskulaji 84	sähköinen
291MYL85	291 Laskunumero, laskulaji 85	sähköinen
291MYL86	291 Laskunumero, laskulaji 86	sähköinen
291MYL87	291 Laskunumero, laskulaji 87	sähköinen
291MYL88	291 Laskunumero, laskulaji 88	sähköinen
291MYL89	291 Laskunumero, laskulaji 89	sähköinen
291MYL90	291 Laskunumero, laskulaji 90	sähköinen
291MYL91	291 Laskunumero, laskulaji 91	sähköinen
291MYL92	291 Laskunumero, laskulaji 92	sähköinen
291MYL93	291 Laskunumero, laskulaji 93	sähköinen
291MYL94	291 Laskunumero, laskulaji 94	sähköinen
291MYL95	291 Laskunumero, laskulaji 95	sähköinen
291MYL96	291 Laskunumero, laskulaji 96	sähköinen
291MYL97	291 Laskunumero, laskulaji 97	sähköinen
291MYL98	291 Laskunumero, laskulaji 98	sähköinen
291MYL99	291 Koontikorkolasku	sähköinen
291ND	291 Nimikedimensionumero	sähköinen
291NE	291 Nimikkeen erätunnus	sähköinen
291NK	291 Nimiketunnus	sähköinen
291NKU	291 Nimikkeen kulutus	sähköinen
291OI	291 Oikaisutosite	sähköinen
291OKM	291 Ostoreskontran kohdistustapahtumat maksutosite	sähköinen
291OKP	291 Ostoreskontran kohdistustapahtumat päätöstitite	sähköinen
291OL	291 Ostolaskujen tositenumero	sähköinen
291OLA	291 Suoraan AXiin syötettävät ostolaskut	sähköinen
291OM	291 Ostoreskontramaksut	sähköinen
291PA	291 Palkat	sähköinen
291PAK	291 Pakkausluettelo	sähköinen
291Pankki	291 Pankkitositteet	sähköinen
291PER	291 Perintäliittymä	sähköinen
291PH	291 Projektin tuntitapahtumat	sähköinen
291PK	291 Projektin kulutapahtumat alv 0	sähköinen
291PKA	291 Projektin kulutapahtumat alvillinen	sähköinen
291PLE	291 Projektinlaskuehdotus	sähköinen
291PR_1	291 Projektinnumero	sähköinen
291PRH	291 Projektinhyvityslasku	sähköinen
291PRL	291 Projekttilasku	sähköinen
291PRO	291 Projektinkirjauksiansio	sähköinen
291PS	291 Perustesääntö	sähköinen

291PSOP	291 PSOPmaksut	sähköinen
291PSU	291 Intrum-suoritukset	sähköinen
291PT	291 Projektin tulotapahtumat	sähköinen
291RAHULK	291 Rahoituslaskelman ulkopuoliset	sähköinen
291RY	291 RY -kirjaukset	sähköinen
291SI	291 Laskuttajailmoitus	sähköinen
291SIS	291 Sisäisten laskujen tositteet	sähköinen
291SOP	291 Projektisopimus (manuaalinen)	sähköinen
291T	291 Toimittajanumero	sähköinen
291TAV	291 Tarjouksen vahvistus	sähköinen
291TK	291 Tarjouksen kirjaus	sähköinen
291TL	291 Toistuvat laskut	sähköinen
291TN	291 Tapahtumatunnus	sähköinen
291TNR	291 Tehtävän numero	sähköinen
291TT	291 Tapaustunnus	sähköinen
291TV	291 Tilausvahvistus	sähköinen
291VII	291 Asiakkaan viitemaksut	sähköinen
291ViiteMu	291 Viitteen muoto	sähköinen
291VKE	291 Keräilyerä	sähköinen
291VKK	291 Varastonkirjaukset	sähköinen
291VKT	291 Varastokirjaustositteet	sähköinen
291VL	291 Vapaatekstilaskun numero	sähköinen
291VLH	291 Vapaatekstilaskun hyvityslaskun numero	sähköinen
291VN	291 Vastatapahtumien numerosarja	sähköinen
291VO	291 Varaston oikaisutositteet	sähköinen
291VP	291 Varaston päätös-tositteet	sähköinen
291VT	291 Varastotilaus	sähköinen
291VTO	291 Väliaikainen tositenumero	sähköinen
291VTT	291 Tilitystapahtuman numero	sähköinen
291VY1	291 Vaiheen 1 vyörytysten tositenumero	sähköinen
291VY2	291 Vaiheen 2 vyörytysten tositenumero	sähköinen
291VY3	291 Vaiheen 3 vyörytysten tositenumero	sähköinen
291VY4	291 Vaiheen 4 vyörytysten tositenumero	sähköinen
291VY5	291 Vaiheen 5 vyörytysten tositenumero	sähköinen
291VYP	291 Vyörytysten peruutusosite	sähköinen
291XAS	291 Kirjanpidon konversiot	sähköinen
291XKOM	291 Kom-konversio	sähköinen
291XMY	291 Myyntireskontran konvertoinnin numerosarja	sähköinen
291XOR	291 Ostoreskontran konvertoinnin nrosarja	sähköinen
291YT	291 Yhteystunnus	sähköinen

6. Tilinpäätöksen allekirjoitus

Kajaanissa 28. päivänä helmikuuta 2024

Johtokunta:

Raimo Tornberg, puheenjohtaja

Anne Koski-Heikkinen

Elina Kemppainen

Valtteri Arffman

Piritta Korhonen

Juho Leinonen

Pirra Keränen

Johanna Saarivaara

Terttu Huttu-Juntunen

Minna Keränen

Anni Miettunen
liikelaitoksen johtaja